

5 december 1589 - Hobbier

*PLACCAET S' CONINCX ONS GHEDVCTS HEEREN, DAERBY GHE-
ordonneert ende ghestatueert is, dat niemant egeene Bieren en sal moghen brau-
wen met andere substantien ende ingredienten, dan met goede ordinarisse grae-
nen ende Hoppen: verbiedende allen Brauwers, dat sy in hunne Brausels geene
Cruyden oft andere substantie, menghelynghen ofte compositien en doen, noch de
selue coopen oft binnen hunne huysen houden, op de peinen daerby vermeldt. Ge-
gheuen te Binch, den vyfsten dach van Decembre, M. D. LXXXIX.*

5 december 1589

BY DEN CONINK

Onsen lieven ende ghetrouwen die president ende lieden van onsen Raede van Vlaenderen, saluyt ende dilectie.

Alsoo wy behoorlicken onderricht syn, dat binnen vele van onse steden ende quartieren van herwaertsovere

diversche soorten van bieren, soo witte als andere stercke drancken van grooten pryse ghebrouwt worden, ende ghesleten binnen de herberghen, tavernen ende cabareten,

in welcke bieren bevonden worden gheminghelt te wesen,

boven de ordinarisse graenen, dienende tot compositie van diere,

vele dynghen, ende ingredienten van diversche cruyden,

ende andere onbehoorlicke substancien,

zommighe zelfs venynich ende grootelicx hynderlick wesenden aen de ghesontheyt der menschen,

alleenlick dienende, om die droncken te maecken, ende de herssenen vande persoonen te troubleren,

die verweckende, om des te meer den voornomden dranck te continueren ende hem zelve buyten alle redelickheyt te stellen,

waer uyt dickwils twisten, kyvagien, dullicheden ende rasernien syn spruytende, volghentlick dootslaeghen, blasphemien ende meer andere afgryselicke faiten ende misdaden, oock diversche zieckten, ende zomwyle de doot aen vele persoonen.

Soo eyst, dat willende daerinne voorsien ende orden stellen:

Hebben, by deliberatie van onsen zeer lieven ende zeer beminden goeden Neve, den hertoghe van Parme, en van Plaisantie, Ridder van onser orden, stadhouder, gouverneur ende capiteyn generael van onse landen van herwaertsovere, gheordonneert ende ghestatueert, ordonneren ende statueren, by dese jeghenwoordighe,

dat niemandt egheene bieren en sal moghen brouwen met andere substantien ende ingredienten, dan met goede ordinarisse **graenen ende hoppen**, ghelyck men hier voormaels placht te doene.

Verbiedende wel expresselicken allen brouwers,

dat sy in hunne brouwsels gheene cruyden oft andere substantien, menghelynghen oft compositien en doen,

noch de selve coopen, oft binnen hunne huysen houden,

op peine van te verbeuren boven het voornoemde brouwsel,

de somme van t'zestich ponden van veertich grooten onser Vlaemscher munten tpondt,

ende daer en boven arbitrairlicken ghestraft te worden,

t'sy inden lyfve, oft anderssins, niet alleenlick met privatie van hun ambacht, maer oock by andere peinen:

Te bekeeren d'een derdendeel van de voornomde bieren ende amenden t'onsen profyte, d'ander derden deel tot profyte vanden aenbryngher, ende het derde derdendeel tot profyte vanden officier, die daervan d'executie doen sal.

Authoriserende de officieren van elcke plaetse,

dat sy met toe doen ende assistentie van zommighe vande magistraet, oft de wachten by hen gheordonneert, doen ondersoecken,

soo dickwils ende menich werfven, alst hen goetduncken sal,

om te weten, oft dese onse jeghenwoordighe ordonnantie ende verbodt behoorlycken onderhouden wordt.

Ordonnerende oock aen allen officieren ende magistraeten, dat sy, soo wel by hen, als byde ghene ghecommitteert wesende, op t'stuck van de bieren ende brouwsels goede toesicht draeghen, dat teghens al t'ghene des voorseyt is, niet ghedaen en worde, op peine van ons te verhaelen op de ghene die onachtsaem zulen wesen.

Ende ten eynde dat niemandt daervan ignorantie en pretendere, ontbieden ende bevelen wy u, dat ghy terstont ende zonder vertreck dese onse jeghenwoordighe ordonnantie doet condighen, uytroepen, ende publiceren, alomme binnen de steden ende plaetsen van onsen lande ende graefschepen van Vlaenderen, daermen ghewoonlick is uytroepynghen ende publicatien te doene.

Ende tot onderhoudenisse ende observatie van diere, procedeert ende doet procederen, teghens de overtreders ende onghehoorsaeme, by executie vande peinen boven verhaelt, zonder eenighe gunste, dissimulatie oft verdraghe, dies te doene met diesser aencleeft,

gheven wy u volcommen macht, autoriteydt ende zonderlynghe bevel.

Ontbieden ende bevelen alle ende eenen yegelicken, dat sy u t'zelve doen de ernstlicken vestaen ende obedieren: Want ons alsoo ghelieft.

Ghegheven in onser stadt van Binch, onder onsen contrezeghel hier gedruckt in Placcaete,

den vyfsten dach van decembre, duysent vyf hondert neghentachtenich.

Paraphé Pamele vt. Onder stondt gheschreven; Byden coninck in zynen Raede.

Ende gheteeckent Verreyken.